

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 7. zvezka.

„Dajte Bogu, kar je božjega“	193.
Življenje sv. Antona Padovanskega.	
XVII. pogl. Sv. Anton pride v Padovo. Bratovščina. Sveta duše.	195.
XVIII. pogl. Sv. Anton in dete Jezušček. Postne pridige v Padovi.	198.
XIX. pogl. Velika spokornost. Zbrisani grehi itd.	200.
XX. pogl. Sv. Anton pomaga svojemu očetu.	208.
Sv. Ludovik, škof, spoznavavec prvega reda sv. Frančiška.	
16. pogl. Kako so truplo sv. Ludovika iz groba vzdignili.	207.
17. pogl. Kako se je sv. Ludovik prikazal neki ženi v Benetkah.	210.
Za mesečni shod tretjega reda. Zatajaj se v dišavah.	213.
Slovesna kanonizacija v Rimu. (Dalje in konec.)	216.
Sv. rožni venec — najmočnejši meč.	220.
Priporočilo v molitev	223.
Zahvala za vslišano molitev	224.
Odgovori na vprašanja	224.
Za katoliško cerkev na Cetinju	224.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1897.

Izhaja v nedoločenih obrokih. Velja cel tečaj (12 zvezkov) 70 kr.

Boj z učeno senco.

(Dalje.)

Glejmo nekoliko velikoruskih primerov: *Mat.* 18, 13: I jesli slučitsja najti jejě, to, istinno govorju vam, on radujetsja o nej bolěje — *Luk.* 11, 24: Kogda nečistij duh vyhodit iz čelověka, togda hodit po bezvodnym mēstam —.

Tudi v leposlovnih velikoruskih literaturi ne manjka tacihi primerov. Tako piše n. pr. Gončarov v romanu *Oblomov*: „S-razu on nikogda ne podnimet s pola platka . . . a nagnetsja vsegda raza tri . . . , i už razvė v četvertyj podnimet i to ješčė u r o n i t opjat. Jesli on neset črez komnatu kuču posudy. . . to s pervago že šaga verhnija vešči načinajut dezertirovat' na pol; s načala poletit odna, on vdruk sděla jet“ itd. itd.

Takih primerov meni ne bi nemogoče bilo še obilo najti; ali ni mi jih treba iskati, ker jih vis. g. statskij sovetnik ne taji. V *Edinosti* 21. januarija piše namreč (in tu nam vodi pred oči posebno interesantne dokaze za svojo teorijo):

„Tudi v novem jeziku imamo slučaje, kjer bodočnik izraža sedanjik, posebno v takih stavkih, kjer se izraža n a v a d a ali hipoma nastopivše dejanje. Npr. v Puškinu: „On znak podast (poda) i vsė (vsi) hlopočut . . . on zasmějetsja — vsė hohočut“ No tako službo more izpolnjevati tudi bomkani bodočnik t. j. bodočnik nedovršnikov, n. pr. „Ti toljko zagovori ob etom, i on tebe (tebi) budet razskazyvatj tri časa, kak vsė bylo“, t. j. vselej kadar začinjaš govoriti, pripoveduje ti. Ako je „budet razskazyvatj“ bodočnik, to kaj drugega more biti: „on tebe razskažet?“ Seveda, tudi bodočnik, le da drugega trpeža.“

Prekrasno! Popolnoma, kaker bi kedo rekel n. pr.: „Ako so jabelka in hruške sadje, to kaj drugega more biti česen in čebula? Seveda tudi sadje, le da drugega smrdeža.“

„Ali se v slovenščini ne sliši t. k. le stavek: „Kaj se boš hvalil!“ ali: „Kaj mi boš neki to pravil!“ „Kaj boš jokal!“ Ali v vseh teh stavkih bodočnik ne stoji namestu sedanjika?“

Ne, vis. g. statskij sovetnik! V vseh teh stavkih stoji bodočnik namestu velevnika: Nikar se ne hvali, nikar mi tega ne pravi, nikar ne jokaj! Velevnik pa ne veli, kar se že godi sedaj, temuč kar se ima goditi nadalje, torej v prihodnje. Prijazniša oblika povelja je izražanje pričakovanja, da se bo zgodilo, kar hočemo; natorno, da se more torej nadomestiti velevnik z bodočnikom; in nasproti je dejanje, ki je še le nasledek dejanja z velevnikom napovedanega, vedno prihodnje. Tudi v gori stoječem drugem primeru je govorjenje le o prihodnosti in je torej „budet razskazyvatj“ faturum tako po pomenu kaker po obliki ali sestavi. Sicer more, kedor to napoveduje, svoje prepričanje opirati na enake prigodke preteklega časa — vsaka napoved prihodnosti ima svojo podlago v preteklosti — ali govorjenje tu ni o njej. Nasproti pa v prvem primeru „podast“ in „zasmějetsja“ ni futurum niti po pomenu niti po obliki.

Poglejmo zdaj še nekoliko primere doveršnega sedanjika v pomenu gerškega indikativa pravega (*ne gnomskega*) aorista. Vis. g. statskij sovetnik piše v *Ed.* 20. in 21. jan.:

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XVI. tečaj.

V Gorici, 1897.

7. zvezek.

„Dajte Bogu, kar je božjega“.

(Mat. 22, 21.)

Kajne, ljubi tretjerednik, tudi tebi je znan prelepi rek: „Vsakemu svoje.“ Kratek je sicer, zelo kratek, samo dve besedi obsega, pa vendar jako veliko pove. Podoben se mi zdi vzvišenim besedam Zveličarjevim: „Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega“. Pomudimo se nekoliko pri teh Gospodovih besedah. Na prvo polovico se sicer ne bomo ozirali, ogledali si bomo samo drugo, saj, kedor spolnuje to, gotovo tudi one ne bo zanemarjal.

„Dajte Bogu, kar je božjega“ pravi naš Odrešenik v sv. evangeliju in sv. Pavelj nas v listu do Rimljanov (13, 7.) opominja: „Dajte tedaj vsakemu, kar ste dolžni“. Bogu smo pa dolžni največ, njemu smo dolžni vse, saj smo vse prejeli iz njegove dobrotljive roke. Daruj se torej popolnoma, daruj se vsega, nerazdeljenega najboljšemu Gospodu, daruj se Bogu. Kaj morda nisi njegova last? Ali nisi prejel od Boga vsega, kar svoje imenuješ, razun grehov, ki so v resnici le tvoji? Kaj bi ti ostalo, ako bi ti Bog to svoje odvzel? Nič, prav nič ne!

O moj Bog, resnično, ti si mi vse dal; edino tvoj hočem ves biti.

Na vertu imaš sadno drevo. Ako ti je kedo sadje tega drevesa pobral, se gotovo razjeziš nad njim. Ako se pa to ponavlja leto za letom, tedaj drevo posekaš in ga veržeš v ogenj, ker ti nič ne koristi. Ti tako storiš, čeprav nisi sam drevesa vsadil; ampak samo zato, ker na tvojem vertu raste, si prisvajáš pravico do njega in sadja. Kaj te to uči? Varuj se storiti, kar nočeš, da bi drugi tebi storili. Ti sam si drevo, katero je vsadila vsegamogočna Stvarnikova roka na svoj vert. Bog rosi na te vsak dan, vsako uro, da celo vsak hip blažilno roso svoje milosti. Toda komu daruješ sadje tega drevesa? Komu so posvečene tvoje misli, tvoje želje in tvoja djanja? Vse stvari so dar milosti božje, vse stvari te opominjajo, da Boga hvali. Ali premišljuješ stvarstvo na ta način? Ali te ne pelje potok do izvira? Izvir vsega je pa edino le Bog. Kako torej rabiš darove, ki ti jih je Bog izročil? Tvoje telo je krepko, veselíš se trdnega zdravja. Od Boga imaš to v njegovo slavo in čast. Pa oh, kaj s tem delaš? V lenobi in vživanju, ki je nevredno razumnega človeka, ga mehkužiš. Bogato si obdarovan s časnim premoženjem. Prejel si bogastvo, da ga dobro porabi, da z miloščinjo zadostuj za storjene grehe, da podpiraj siromake in si tako kupi večno življenje. Ti pa kaj delaš z njim? Ali ga morda potratno zapravljaš? V časti si. Komu jo pripisuješ? Bog ti je dal bister um. Kako ga rabiš? Dal ti je tudi serce, katero mora biti njegova last. Komu ga daruješ? Neumerjočo dušo imaš. Na koga si jo navezal? Komu daruješ vse te neštevilne darove? Kaj ne, prav malo Bogu. In vender se ne bojiš, da bi se Bog naposled razserdil in rekel o tebi, kar pravi v sv. evangeliju o figovem drevesu: „Posekaj ga, čemu še zastoj prostor jemlje“? (Luk. 13, 7.)

Komu bi se pa mogel bolje izročiti kakor Bogu? Bog edini je vreden tvojega serca, Bog edini more tvoje serce zadovoljiti. „Nemirno je naše serce, dokler ne počiva v tebi, o Bog,“ pravi cerkveni učenik sv. Avguštin.

Pa, kako nespametni smo! Slepo se izročujemo svetu, ki nas zapeljivo vabi v pogubljenje, vstavljamo se pa prederzno Bogu, ki nas v neizmerni očetovski ljubezni kliče, da bi nas večno osrečil.

Ako bi sonce, katero je vstvaril premodri Stvarnik, da nam sveti, otemnelo in ne bi dajalo več svetlobe, tedaj bi bilo ravno tako, kaker da bi ga ne bilo. Prav tako tudi ni nič slabšega, nič hujšega in nič strašnejšega kaker serce, vstvarjeno od Boga za Boga, ki se pa ne izroči popolnoma Stvarniku, svojemu Bogu.

Celo nespametne živali poveljujejo Boga in spolnujejo njegovo voljo; edini človek, z umom obdarovan in obložen z dobrotami milostne božje roke, naj bi se vstavljal in nasprotoval Bogu?

Mogočni Bog! H komu naj grem, ako ne k tebi? Ako se vdam svoji lastni volji, rušim prelepi red vesoljnega stvarstva, podoben sem členu, ki se je ločil od terdne verige, vojaku, ki, ne stoji v versti, vpiram se kralju, premnogih dobrot, ki sem jih od njega prejel, poslužujem se jih, da mu nasprotujem. O moj Bog in moje vse! Ves hočem biti tvoj. Dodeli mi to milost, da bom živel le tebi tukaj na zemlji in te neprenehoma častil v večnosti.

P. K. P.

Življenje sv. Antona Padovanskega.

P. A. M.

XVII. Poglavje.

Sv. Anton pride v Padovo. — Bratovščina kolombinov. — Svete duše.

Mej mesti, ki so se v trinajstem stoletju odlikovala po moči in bogastvu, je bilo eno prvih Padova. Serčno se je to mesto vstavljalo nemškim cesarjem, da ga niso mogli nikaker dobiti v svojo oblast. Kaker v Bolonji je bila tudi v Padovi visoka šola, kjer so izvrstni učeniki podučevali v raznih vednostih mladeniče iz vseh krajev sveta. Take visoke šole so bile v onih časih zelo mogočne. Ne le, da so močno vplivale na učence, ki so po tem ko so se vernili v svoje kraje razširjali načela in nauke, kaker so se jih na teh šolah naučili, tudi mogočni knezi in vladarji so bili slovečim učenikom zelo naklonjeni, pri njih so iskali dobrega sveta in se podvergli njih razsodbam. Veliki učenjaki, posebno v Bolonji, so bili jako sprejemljivi za taka počaščenja in so radi podpirali naklepe vladar-

jev. To je dobro spoznal Friderik II. ter je skušal na vse mogoče načine laške visoke šole za se pridobiti. Podpiral jih je, dajal jim razne prednosti in privoljenja tako, da je veljava in moč takih mest močno rastla. Tudi Padova je močno slovela. Toda koliker večje je bilo bogastvo, toliko večja je bila razuzdanost in spridenost ljudi. Na tisoče mladeničev iz raznih krajev sveta je se svojo lahkomišljenostjo in razuzdanostjo tudi druge prebivalce okužilo, zakaj ravno mej njimi je najbolj cvelo krivoverstvo.

V tem času sta nekega dne šla po mestu dva frančiškana. Njih ponižna hoja in vbožna obleka je vzbujala spoštovanje in pomilovanje v vsakem, kedor jih je videl. Na tergu, kjer je bilo veliko ljudstva, sta obstala in eden od njiju je začel pridigati. Njegove priproste pa ognjevite besede so silile kaker ostre puščice v serca poslušalcev. Živo je popisaval gerdobijo greha in ostrost peklenskih kazni. Omehčal je serca največih grešnikov ter s terdnimi in jasnimi razlogi jih za se pridobil. Govoril pa je s toliko gorečnostjo in iz obraza mu je svetila tolika svetost, da so poslušalci vsi ginjeni šli od pridige. Ni čuda! Saj ta pridigar ni bil drugi ko sv. Anton, ki je iz Benetek meseca novembra l. 1227 pervikrat stopil v to mesto. Delavnost svetnikova je bila tukaj prav posebno od Boga blagoslovljena. Mnogo krivovercev in zastaranih grešnikov se je vže po prvih pridigah spreobrnilo. Njegove pridige so tako hvalili in občudovali, da je mnogo ljudi prosilo svetnika, naj jih zapiše, da jih bodo mogli večkrat prebirati. Višja mestna gospoda sama je prosila za to sv. Antona. Ker je šlo za večjo čast božjo in zveličanje duš, je svetnik rad vstregel tej želji ter napisal tri in dvajset pridig, namreč štiri za nedelje v adventu, za praznik rojstva Gospoda našega Jezusa Kristusa, za nedeljo mej božično osmino, za trinajst nedelj po binkoštih in tri pridige v čast Matere božje. Posebno lep sad prizadevanja sv. Antona pa je bila vstanovitev bratovščine kolombiniov. Mnogo namreč novospreobrnjenih grešnikov in krivovercev je s celim srcem zaupalo svojemu dušnemu zdravniku ter zelo ljubilo ljubeznjivega svetnika. Ponižno so ga prosili, naj bi jim dal kako vodilo za življenje, da bi mogli storiti vredno pokoro in svoje duše zveličati. Rad je vstregel svetnik tej pobožni želji ter jim svetoval, naj si poiščejo kraj, kjer bi se zbirali in poslušali njegov poduk. Po njegovem nasvetu so si kupili na zahodni strani mesta hišo, blizu ketere je stala

majhina Mariji posvečena cerkva, ki se je imenovala: Maria della Colomba to je „Marija od goloba“. V tej cerkvi, toraj so bili taki duhovni shodi in od tod ime bratovščine „kolombini“. 27. decembra 1227 je dal sv. Anton svojim gorečim spokornikom tudi posebno obleko. Bila je to dolga halja pepelnate barve, katero so z verveco okrog pasu prepasali. Ob določenih urah je z velikim veseljem zahajal v to cerkvo in tam s primernimi govori zveste poslušalce spodbujal k pokori. Tukaj jih je pogosto spovedoval, tukaj jim lomil kruh življenja. O tej bratovščini in njenih udih bi se moglo reči to, kar nam pripoveduje apostolsko dejanje o prvih kristjanih: „Množica vernih pa je bila eno serce in ena duša in vsi so bili stanoviti v poslušanju božje besede in v lomljenju kruha“.

Ko je bil l. 1220 prišel sv. oče Frančišek v Padovo, je ustanovil tamkaj en samostan za moške in enega za ženske. Mej prvimi sestrami, ki so se v tem samostanu Bogu posvetile, je bila blažena Helena Euzelmini. Čeravno je bila plemenitega rodu in še jako mlada, je vendar storila velikodušen sklep, odpovedati se posvetnemu veselju in v drugem redu sv. Frančiška, v samostanski samoti Bogu služiti. Hrepene po evangelijski popolnosti je vže v dvanajstem letu sprejela ostro obleko klarisnj v samostanu Arčela. Kaker je bila mlada se je vendar sè vso resnobo oklenila samostanskega življenja ter kmalu postala svojim tovarišicam lep zgled.

Ko predstojnik provincije je moral sv. Anton pregledati in obiskati vse redovne samostane, tudi one, v katerih so živele redovnice. Ko je bil v Arčeli, je kmalu zapazilo njegovo bistro in skušeno oko svetost te ponižne duše. Natanjčno je preiskal in skušal vse njeno djanje in nehanje ter postal njen dušni vodnik. V hudih in nenavadnih bojih in skušnjavah, ketere je morala prestati, ji je pomagal kaker angelj od Boga poslan sè svojim dobrim svatom. Reševal je njene dvojbe, razganjal njene pomisljke, vzdrževal jo v svetem poklicu ter podučeval v goreči ljubezni do Boga in v premišljevanju terpljenja Kristusovega. Učil jo je ljubiti in vaditi se v dušnem in telesnem zatajevanju in z vdanostjo prenašati vse zopernosti in težave.

Do kako visoke popolnosti je sv. Anton privedel to sveto dušo, lahko spoznamo iz tega, da je bila vedno v molitvi in zamaknjena v nebeško veselje. Tri mesece ni prav nič drugega

vžila, kakor sv. obhajilo. Nad njo so se tudi spolnile besede sv. pisma: „Koger Bog ljubi, tega skuša“. (Bukv. preg. 3, 12).

Helena je oslepela in postala mutasta. Toda to terpljenje je še bolj pospeševalo njeno zaupljivo občevanje z njenim nebeskim ženinom. Enajst let po smerti svojega sv. dušnega vodnika Antona je tudi ona vmerla bogata na čednostih in zasluženju, l. 1242. Najpoprej so jo pokopali v njenem samostanu, potem so jo prenesli v cerkev Sv. Marije Armencev in leta 1520 v cerkev vseh svetnikov. Še dandenes se časte njeni sveti ostanki v Padovi v cerkvi sv. Sofije. Vedno bolj je rastlo njeno česčenje, Bog jo je poveličeval s čudeži in sv. cerkev jo je prištela mej blažene.

Sv. Anton pa je bil tukaj še eni drugi sveti duši vodnik na potu popolnosti. To je bil blaženi Luka Beludi. Tudi ta se je odpovedal svetu in zaničeval njegovo veselje. Bil je plemenitega rodu in kakor neketeri menijo je prejel iz rok samega sv. Frančiška redovno obleko. Vže kot mladenič se je odlikoval v mnogih lepih čednostih, posebno v ljubezni do ostrega serafinskega vboštva. Zè vso ljubeznijo in največim spoštovanjem se je oklenil sv. Antona precej ko je bil prišel v Padovo. Za naprej je bil njegov stanoviten tovariš na potu in priča njegovih čednosti in čudežev. Po smerti svojega svetega prijatelja se je zdelo, kakor bi bil postal njegov dedič v čednostih, gorečnosti in čudodelni moči. Ljudstvo ga je spoštovalo kot družega Antona in zavoljo velike podobnosti ž njim ga je imenovalo brat Luka od sv. Antona. Z veliko učenostjo, zgovornostjo in nevstrašenostjo je po smerti sv. Antona stopil pred grozovitega oblastnika Ecelina ter grajal njegovo hudobijo. Za kazen je bil sè svojimi sorodniki vred pregnan iz Padove. Noč in dan je Luka prosil sv. Antona, da bi sè svojo mogočno priprošnjo pri Bogu rešil njegovo rojstno mesto tega grozoviteža. Poveličani prijatelj ga je zagotovil, da je njegova prošnja vslišana. Neutrudljivo je delal in skerbela pater Luka tudi, da se je sezidala nova cerkev na čast sv. Antonu in več let je bil predstojnik tamošnjega samostana. Vmerl je l. 1269 star osemdeset let ter bil pokopan v kapelici sv. Antona.

XVIII. Poglavje.

Sv. Anton in dete Ježušček. — Postne pridige svetnika v Padovi.

Samostan Arčela, ki ga je vstanovil sv. Frančišek, ni bil v mestnem obzidju, temuč kake tri četerti ure oddaljen od Pa-

dove. Ta oddaljenost je bila svetniku mnogokrat velika težava. Ker se je delo vedno bolj množilo, se pogostokrat ni mogel ponoči vrniti v samostan. Večkrat se je pripetilo, da so bila mestna vrata vže zaperta, ko je končal večerno pridigo ali zapustil spovednico. Primoran je toraj bil pri kakem meščanu iskati prenočišča. Mnogo najjemenitnejših meščanov v Padovi bi bilo imelo za največo čast, ke bi bil sv. Anton k njim vstopil, in z veliko gorečnostjo so prosili svetnika, naj bi jih storil tako srečne, da bi hotel pri njih stanovati. Ta srečni pa je bil pobožni gospod Tizo ali Tizone III. Imenovali so ga tudi Novelo in je bil iz stare rodovine grofov iz Kamposampijero, ki je zelo slovela v onem času. V starih letopisih se bere njegov priimek „borgeze“.

Tizo je bil odkritoserčen prijatelj sv. Antona in velik častivec njegov. Njegovo spoštovanje in občudovanje svetnika se je še pomnožilo, odkar je imel priliko od blizu opazovati njegovo sveto življenje. Iz spoštovanja do svetnika je vse zapisal, kar je videl na svojem gostu ali o njem praviti slišal. Pogostokrat ga je skrivaj opazoval, da bi videl njegovo pobožnost in spokornost. Tudi skozi ključavnice luknjico je gledal ali pred vrati izbe poslušal, kaj počne svetnik.

Ko je enkrat tako radovedno stal pred izbo, kar zapazi okrog polnoči svetle žarke skozi špranje pod vratmi. Začuden pogleda skozi ključavniško luknjico. Zdaj zagleda sv. Antona v družbi prečudno lepega dečka. Deček je stal na knjigi, ki je ležala na mizi, ter z obema rokama objemal svetnika. Tizo ni vedel, kaj bi počel, tako je bil začuden. Briže si oči, ker meni, da ne vidi prav. Ko se o resnici pripriča, začne premišljevati, kako je vendar to prelepo dete prišlo v izbo svetnika. Še bolj se je pa čudil, ko je to dete bolj natančno opazoval. Videl je nebeško luč, s katero je bilo obdano, videl prečudno njegovo lepoto in veličastvo, gledal pa tudi veselje svojega sv. gosta. Zdaj je spoznal, kedo je to dete. Zdaj je spoznal, da se je Zveličar prikazal svojemu otroško čistemu in nedolžnemu služabniku y podobi otroka, da ga napolni z nebeško tolažbo v plačilo za njegov veliki trud. Tudi Tizo je bil poln blaženega veselja pri gledanju tolike ljubeznjivosti mej svetnikom in njegovim nebeškim obiskovalcem. Premilo je objemal in božal ta božji otrok sv. Antona in ta zopet je objemal in poljubljal svojega nebeškega prijatelja.

Čez nekaj časa je Tizo videl, ko je ta ljubi božji deček sv. Antonu pokazal na vrata in mu nekaj na uho povedal. Tizo je vedel, da je izdano njegovo opazovanje. Toda to je še pomnožilo njegovo notranje veselje. Ker je božje dete vkljub njega še ostalo v izbi, je bilo to njemu v dokaz, da ni razžalil se svojo ljubečo prederznostjo ne Boga ne svetnika. Gledal je tedaj še nadalje ves vesel ta prečudni prizor, dokler ni izginilo nebeško dete.

Kaker hitro je Jezusček odešel, je sv. Anton odperl vrata izbe. Kaker da bi bil storil kako hudobijo tako ponižno in lepo je prosil Tizona, naj toliko časa, dokler bo on živel, nikomer ne pove te prikazni. Tizo mu to obljubi in še le po smerti svetnika je razodel veselo skrivnost v poveličanje božje in v čast svojega sv. prijatelja. Povedal je še razne druge okoliščine, kaker, da je bila luč, ki je obsevala božje dete, veliko svetlejša in lepša kot sončna luč in ne bele ali erdeče temuč modre barve. Rekel je, da bi bila lahko celi svet razsvetlila, vendar je bila za oči silno prijetna.

XIX. Poglavje.

Velika spokornost. — Zbrisani grehi. — Sv. Anton ozdravi odsekano nogo. — Grozno zločinstvo ljubosumneža. — Ozdravljenje norca.

Sv. Anton je imel v Padovi dvakrat postne pridige, prvič l. 1228 in drugič l. 1231, zadnje leto svojega življenja. Tukaj hočemo le nekoliko povedati o njegovi delavnosti v l. 1228. Postne pridige je pričel meseca februarja. Vže prešnje tjedne je z velikim sadom oznanjeval besedo božjo; še z veliko večo gorečnostjo in obilnišim vspedom je veliki pridigar izverševal svojo apostoljsko službo v svetem postnem času, ki je bil za Padovance zares čas zveličanja.

Sad tega njegovega truda moramo imenovati nezyenljiv, ker od tega časa naprej je bila ljubezen in češčenje Padovancev do svojega svetega Antona vedno veliko. Kaker ostre puščice so letele njegove goreče besede v serca poslušalcev; skesanost in spokornost je bila pri mnogih tolika, da so glasno ihteli, zdihovali in na persa terkali. Z bičem v roki so neketeri hodili po mestu, hudo se bičali in prosili usmiljenja božjega.

Padova, poprej mesto posvetnega, pregrešnega veselja in razuzdanosti, se je spremenila v vert čednosti in pobožnosti. V

družine se je vernil mir in edinost. Prepiri in tožbe so prenehale. Oderuhi in goljuhi so krivično pridobljen denar položili k nogam svetnikovim ter ga po njegovem nasvetu razdelili mej vboge. Mladeniči so pričeli lepo živeti in najbolj spridene ženske so se odpovedale grešnemu veselju in posvetni nečimernosti. Kaker drugod je tudi tukaj Bog poterjeval njegove besede s čudeži.

Pri eni pridigi je nekega moža zgrabila silna žalost zavoljo storjenih grehov. Precej ko je prišel svetnik s pridižnice, gre ta skesani grešnik k njemu, se verže predenj na kolena in ga prosi za spoved. Sv. pridigar kaker je bil vtujen je vendar šel nemudoma v spovednico, da bi spokornika spravil z Bogom, ter mu milost in zgubljeni mir povernil. Ko se je pa hotel grešnik obtožiti, so mu obilne solze in zdihovanje zaperle glas, da niti besede ni mogel spregovoriti. Svetnik ga je na vso moč ljubeznjivo tolažil in k zaupanju spodbujal, pa vse je bilo zastonj. Sv. Anton mu tedaj reče: „Idi moj sin, domov in zapiši na listek svoje grehe, potem pa zopet pridi nazaj!“

Grešnik ga sluša in kmalu pride sè spisanimi grehi k spovednici. Ponižno in skesano ponudi svetniku listek. Zdaj se je zgodilo nekaj čudovitega. Mej tem ko je sv. Anton en greh za drugim bral in je grešnik s kimanjem in objokanim glasom poterjeval, je izginila z listka ena versta za drugo. Nazadnje je imel svetnik v roki le še bel nepopisan list papirja. Ta čudež je bil obema v veliko tolažbo. Sv. spovednik je bil prepričan o resničnem spreobrnjenju spokornika, ta pa je dobil naj tolaživiši dokaz, da mu je vsmiljeni Bog odpustil njegove mnoge in velike pregrehe.

Zopet drugikrat je prišel k spovednici svetnika neki mladenič Leonard po imenu. Ta se je bil hudo pregrešil nad svojo materjo. V veliki jezi in razburjenosti se je spozabil, da je svojo lastno mater tako močno z nogo sunil, da je padla na tla. Ko je sv. Anton slišal o tej nenaravni grozovitosti, ga je vsega pretreslo. Z ostrimi besedami je očital surovežu toliko hudobijo ter skušal obuditi v njegovem sercu veliko kesanje. Ko mu je sè živimi besedami naslikal gnjusobo njegovega zločinstva, je rekel: „Sin, noga, ki je mater, ki jo je rodila, tako sramotno sunila, zasluži, da se odseka.“

Ostre besede sicer tako milega svetnika so kar prebodle serce mladeniča. Ves potert in skesan ni pomislil, kaj te besede pomenijo. Na pol zmešan hiti domov, vzame sekiro ter si odseka nogo.

V groznih bolečinah začne zdihovati in kričati. Mati prihiti ter z grozo zapazi, kaj se je zgodilo. Več sosedov pride na pomoč in ti skušajo vstaviti kri. Ta grozna novica se je kmalu zvedela po mestu in tudi sv. Anton je zvedel o nji, ter bil ves prestrašen zavoljo neverjetne priprostosti mladeniča in svoje nemodre gorečnosti. To nesrečo je sam sebi pripisal ter berž hitel v hišo nesrečnega mladeniča, da bi mu kaj pomagal. Pa slabo je bil sprejet. Mati, ki je bila mej tem zvedela, zakaj je sin to storil, je pričela svetnika na vso moč žaliti in mu očitati. Krotki sv. Anton jo je skušal pomiriti. Poln sočutja poklekne k mladeniču, ga tolaži ter pravi, naj le terdno veruje in zaupa v Boga. Na to povzdigne oči proti nebu in prosi vsemogočnega Boga pomoči. Zdaj prime odsekano nogo jo pritakne k rani ter napravi čez sv. križ. In glej! noga je zopet cela, bolečina odneha, le zaceljena rana se še pozna v dokaz velikega čudeža. Mladenič se od veselja zjoka in pade pred noge svojega velikega dobrotnika.

Star, doslužen vojak se je bil oženil z mladim, jako lepim in dobrim dekletom. Toda družinsko življenje je postalo kmalu nesrečno. Mož je bil namreč jako priprost, ob enem pa silno strasten človek in vdan ljubosumnosti. Brez najmanjšega vzroka se je vedno bolj vdajal tej grozni strasti. Ko so njegovi lahko-mišljeni tovariši to na njem opazili, so ga pričeli dražiti in podpihovati ne meneč se za žalostne nasledke, ki bi vtegnili slediti. Enkrat so prav posebno hudobno natolcevali dobro ženo ter tako razburili strastnega moža, da je kaker divji hitel domov, zgrabil bodalo ter smertno ranił nedolžno ženo. Ko je videl nesrečno ženo ležečo v kervi je spoznal strašno hudobijo svoje jeze. Da bi se odtegnil maščevanju in kazni, naglo zbeži in pusti ženo v kervi ležečo.

Ko je ves razburjen hitel iz mesta, ga sreča sv. Anton. Berž je spoznal na njem, da je moral storiti veliko zločinstvo. Ljubeznjivo ga vstavi in prav prijazno vpraša, kam se mu tako mudi. Od začetka se je mož le obotavljal. Ko ga pa svetnik sili in mu poln sočutja prigovarja, naj mu odkrije, kar ga teži, se ni mogel več vstavljati. On pade k nogam svetniku, pove, kaj je storil in se z veliko žalostjo obtoži svoje neumne strasti. Ko je sv. Anton videl tega resnično skesanega moža, ga tolaži in pravi naj se le verne, kmalu bo zopet vse dobro. Čeravno se je mož bal kazni, se je vendar obernal proti domu. Svetnik je šel kmalu

za njim. Ko sta prišla do hiše, sta našla ženo v smertnih težavah. Sv. Anton stopi k njej, vzdigne oči proti nebu, napravi čez njo znamenje križa in v trenutku je bila žena popolnoma zdrava. S tem čudežem je bil združen še drugi; vojak je bil namreč popolnoma ozdravljen gerde strasti ljubosumnosti. Hudo skušana in čudežno ozdravljena žena je možu vse odpustila. V lepem miru in zastopnosti sta nadalje živela in ostala velika in hvaležna častivca čudodelnega svetnika.

XX. Poglavje.

Sv. Anton pomaga svojemu očetu. — Brezvestni lažnjivi.

Veliki čudodelnik in dobrotnik Padovanski je bil vže mnogo dobrega storil po laški deželi posebno pa v Padovi, ko je hotel Najvišji povečati svojega zvestega služabnika tudi v njegovem rojstnem kraju. Soglasno pripovedujejo razni životopisci sv. Antona sledečo čudovito dogodbo.

Tisti čas, ko je imel svetnik v Padovi postne pridige, je neki grozen vmor silno razburil vse prebivalce njegovega rojstnega mesta Lizbone. Tamkaj sta živela dva viteza iz slavnih rodovin v smertnem sovrastvu. Večkrat sta si vže stregla eden drugemu po življenju, vendar vselej je bil njijun kervavi naklep srečno preprečen. Eden od njiju je stanoval blizu palače grofa Buljonskega, očeta našega svetnika. Ko je šel nekega večera sin enega teh dveh sovražnikov proti domu, ga je na skrivnem pričakoval sovražnik sè svojimi pomagači, da bi ga vmoril. Mladenič je imel sicer orožje pri sebi, vendar se ni nadjal nič hudega, posebno ker je bil vže prav blizu doma. Ravno ko je hotel vrata odpreti, ga zgrabijo zavratni morivci ter ga z bodali vmore. Da bi skrili hudobneži vsaki sled za seboj, vlečejo mrtvo truplo za palačo grofa Buljonskega ter je veržejo čez vertni zid.

Naslednji dan bila vsa Lizbona po konci. Oče nesrečnega mladeniča, plemenit in močno čislán mož, je po pravici mislil, da se je sinu pripetila kaka nesreča; vkazal je povsod iskati zgubljenega. Od začetka je bil ves trud zastonj. Slednjič je vendar toliko zvedel, da so ga ljudje videli zdravega in veseloga prav blizu doma. Oče se je torej oglasil pri policiji. Ker je sumničil svojega sovražnika in ker je bilo to sovrašтво povsod znano, je policija natančno preiskala palačo tega sovražnika in vsó

njeno bližnjo okolico. Ker tudi tukaj ni bilo nobenega sledu, so iskali pri sosedih ter kmalu našli kervav sled, ki jih je pripeljal do vmorjenega mladeniča v vertu grofa Buljonskega. Nemudoma zgrabijo blagega in mnogozaslužnega grofa ter ga sè vso njegovo družino vred zapro v ječo. Pričela se je ostra preiskava ki bi se bila gotovo nesrečno iztekla za grofa, ke bi Bog ne bil prišel na pomoč nedolžnemu možu.

Ko je blagi grof s težkim srcem pričakoval najhujšega in se zastonj trudil dokazati svojo nedolžnost, je sv. Anton z največo gorečnostjo delal v Padovi za zveličanje duš. Pa Bog je ravno njega, ki je iz ljubezni do Boga zapustil očeta in mater, njega, ki je vže tako mnogim pomagal takrat, ko je bila vsaka človeška moč preslaba, izvolil v rešitelja njegovega dobrega očeta. Sv. Anton je bil ravno ves vtopljen v pobožno molitev, ko ga naenkrat obsveti prečudna luč in mu Bog razodene stisko njegovega očeta. Ves prestrašen nadaljuje svetnik svojo molitev in goreče prosi Boga, naj reši ljubega očeta. Zdaj mu Bog razodene, kako naj reši svoje domače nesreče in sramote. Po božjem navdihnjenju sklene sam zagovarjati očeta pred sodniki. Čeravno je bil provincijalj in toraj od gvardijana neodvisen, je šel vender k njemu ter ga z veliko ponižnostjo prosil dovoljenja, za nekaj časa zapustiti Padovo. Toliko ponižnost in pokorščino je Bog čudovito poplačal.

Ko je bil prejel dovoljenje, je zapustil mesto s terdnim zaupanjem, da bo prišel še v Lizbono, preden bo nad očetom izvršena smertna sodba. Vedel je in terdno zaupal, da pri Bogu ni nobena reč nemogoča, ter na vso moč hitel proti domu. Kar naenkrat zapazi, da je popolnoma v drugi deželi in kmalu vidi pred seboj obzidje rojstnega mesta. Lahko si mislimo, kako je hvalil svetnik dobrega Boga.

Precej drugo jutro gre sv. Anton pred sodnika ter ga prosi, naj izpusti nedolžnega očeta. Seveda ni nič opravil. Ko se je začela sodniška obravnava, pri kateri se je imela izreči obsodba, je sv. Anton nastopil kot zagovornik svojega očeta. Gotovo je tudi tukaj govoril s tisto nepremagljivo zgovornostjo, s katero si je na pridržnici znal pridobiti serca vseh. Vsi začudeni so gledali sodniki tega zagovornika v meniški obleki ter občudovali njegovo spretnost in serčnost. Ker pa tudi on ni imel pravega dokaza za nedolžnost zatoženega očeta, ga sodniki tudi niso mogli osloboditi.

Ko svetnik ni nič mogel opraviti pri ljudeh, se je obernal do Boga. S čudovito gotovostjo reče na to sv. Anton sodnikom, da hoče pripeljati pričo, kateri bodo morali vsi verjeti, namreč vmorjenega mladeniča samega. Svetnik se ni zmenil za osupnjenost in začudenje vseh, temuč kar naravnost je šel proti pokopališču. Sodniki in velika množica ljudstva je šla za njim. Radovednost je bila nepopisljiva. Ko je prišel h grobu je svetnik vkazal, naj odmečejo zemljo. Ko so to storili in merliča odkrili reče sv. Anton mertvemu z močnim glasom: „V imenu vsemo-gočnega stvarnika ti zapovem, vstani in pričaj o resnici. Ali je Martin Buljonski tvoj morivec?“ Mertvi se vzdigne, z eno roko se opre na zemljo, drugo pa povzdigne ter z globokim in razločnim glasom, in tako, da so ga vsi razumeli, reče: „Grof Buljonski ni moj morivec in vsi v njegovi hiši so nedolžni“. Na to pade k nogam svetnika ter ga prosi, naj ga odveže od cerkvenega izobčenja, kateremu je bil zapadel, zavoljo preziranja cerkvenih določeb. Sv. Anton, ki je imel velike pravice, vsliši njegovo prošnjo in mladenič se sam vleže v grob ter vnovič vmerje.

Nepopisljiv vtisek je napravilo to obujenje mertvega na vse pričujoče. Od začetka so bili vsi terdi od straha. Ko je pa obujeni mladenič tako razločno spričal nedolžnost priljubljenega grofa in se zopet vernil mej mertve, so vsi z velikim glasom zaklicali: „O čudež, čudež, velik čudež!“ Sodniki so spoznali nedolžnost zatoženega ter ga izpustili iz ječe. Na vso moč pa so silili svetnika, naj še vpraša mertvega, kje je tisti, ki ga je vmoril. Toda svetnik jim je dal ta lepi odgovor: „Jaz sem prišel rešit nedolžnega, ne pa iskat morivca.“ To izgovorivši je šel proč od groba. Životopisci niso edini, ali je ostal svetnik ta dan še pri svojih domačih ali se je precej vernil v Padovo. Edini so pa vsi v tem, da je bil sv. Anton le en dan in dve noči zunaj samostana Arčeljskega.

Azevedo iz Koimbre skerben in natančen popisovalec življenja našega svetnika, pripoveduje v soglasju z mnogimi drugimi pisatelji še eno tako pot sv. Antona v Lizbono. To se je zgodilo najberž dve leti po gori povedani dogodbi. Vzrok je bila zopet stiska ljubega očeta. Najbolj obširno pripoveduje to flamski životopisec našega svetnika, častitljivi frančiškan Servacij Dirks. On piše tako:

Sančo I. portugaljski kralj je vmerl l. 1211. Sledil mu je njegov sin Alfonz II. s priimkom „Debeli“. Kralj je visoko ce-

nil očeta sv. Antona ter mu izročil visoko službo. Aljfonz II. je vmerl l. 1223 v Koimbri. Njegov naslednik Sančo II. je serčno nadaljeval boj zoper Saracene. Mej zadnjo boleznijo je prejšnji kralj Aljfonz II. močno odličil grofa Buljonskega ter ga izvolil za deržavnega zakladničarja. Tudi Sančo II. ga je pustil v tej službi, ker je bil prepričan o vrednosti in zvestobi tega verlega moža. Brez skerbi je šel kralj v vojsko ter vzel Mavrom Algarvo. Zavoljo obilnih opravkov in skerbi pa grof Buljonski ni mogel vsega sam opravljati. Izvolil je toraj nekaj urednikov ter jim izročil potreben denar iz deržayne blagajnice. Ker je bil sam pravičen in pošten, mu še na misel ni prišlo, druge slabo soditi in zato tudi ni tirjal, da bi mu uredniki izročili pobotnice za prejeti denar. To bi bila skoraj njegova poguba. Ko se je bil kralj vrnil z vojske, pokliče pred se svojega zakladničarja in tirja od njega račun o gospodarstvu z deržavnim zakladom. Kaker pri mnogih drugih dvorih, je vladala mej uredniki na dvoru kralja Sanča II. velika zavidljivost in zvičajnost. Grofu Buljonskemu so bili mnogi nevošljivi, čeravno je bil on v vsakem oziru izversten in pošten mož. Zdaj, so mislili ti podli ljudje, je najboljš primeren čas, da odstranijo tega njim nepriležnega predstojnika. Le predobro so vedeli, da grof ne bo mogel pismeno pričati o izdanem denarju.

Sè svojimi strupenimi jeziki so tako dolgo prigovarjali kralju, da je ta začel dvojiti nad poštenostjo grofa, ter tirjal od njega, naj se opraviči, kako je porabil denar ter mu zažugal, da bo moral vse kar manjka, poravnati sè svojim premoženjem. Grof v svesti si svoje pravičnosti in poštenosti je šel k raznim urednikom ter prosil, naj mu izroče pobotnice od sprejetega denarja. Pa koliko je bilo njegovo iznenadenje in strah, ko je slišal te nezveste in lažnjive ljudi vse zanikati. Nesrečni oče sv. Antona si ni vedel pomagati, ker so vsi ti lažnjivci enoglasno vse vtajili. Vže se je govorilo, da mu bo prodano posestvo in denar izročen deržavni blagajni. Toda previdnost božja je tudi zdaj čula nad poštenim možem.

Prihodnji dan je prišel hudo skušeni grof pred sodnike se zagovarjat. Dobro je vedel, da ne bo mogel razodeti brezznačajnih goljufov in zavoljo tega je sklenil natančno povedati vse po pravici in s kerščansko vdanostjo pričakovati sodbo. Kaker se je vže naprej videlo, ni mogel nič opraviti nasproti tolikim krivim pričam. Vse se je zdelo zgubljeno, bogastvo, čast, prostost.

Pa kar naenkrat se prikaže sv. Anton na strani potertega očeta. Kaker strele so švigale njegove oči, ko se oberne do krivičnih urednikov ter pravi: „Nemudoma pripravite temu poštemu možu pobotnice, o denarju, ki vam ga je izročil! Ne tajite rešnice, drugače vas bo Bog, ki ljubi in brani pravičnost, zavoljo vaše krivičnosti in nezvestobe kaznoval z najostrejšimi kaznimi.“ Na to se oberne do vsacega posameznega, ter mu pove kedaj, kje in pred kom mu je bil njegov oče izročil denar. Povedal je tudi natančno, koliko je bilo denarja in kake verste je bil denar.

Prešinljivi pogled tega nenavadnega zagovornika in njegove resnične in določne terditve, so hudobne goljufe vse zbegale. Kar prenašati niso mogli prešinljivega pogleda svetnikovega, brez glasu so padli na kolena. Ko se je eden iz straha pred zažugano kaznijo izdal, so morali tudi drugi pripoznati svojo sramotno lažnjivost. Ko se je bilo to zgodilo in je bil oče napolnjen s sladko tolažbo, je sv. Anton izginil in bil zopet tako kmalu v svojem samostanu na Laškem.

Goljufni uredniki so prejeli zasluženno kazen, grof pa je ostal v svoji službi in časti; vsi dobri so ga visoko cenili, hudobni se ga pa bali.

V dokaz resničnosti te dogodbe nam služi mej drugim visoko spoštovanje in češčenje svetnika precej po njegovi smerti po vsem Portugaljskem, posebno pa v Lizboni.

S v. L u d o v i k,

škof, spoznavavec prvega reda sv. Frančiška.

P. C. L.

16. Poglavje.

Kako so truplo svetega Ludovika iz groba vzdignili in potem v Valencijo prenesli.

Ko je namestnik Kristusov, poglavar svete katoliške cerkve, svojo sodbo izrekel, da je Ludovik mej svetnike prištet in se mu sme svetniška čast skazovati, je bilo najprej treba njegove svete ostanke iz groba vzdigniti ter jih očitnemu češčenju izpostaviti. Določili so za to osmi dan novembra meseca 1317. Pri tej slovesnosti so bili pričujoči štirje kardinalji, mej njimi tudi kardinalj iz reda svetega Frančiška, Vitalis iz Forna, Neapolitanski

kralj Robert in kraljica Sancija, kralj Francoski, veliko število knezov in plemenitašev in nepreštete množice pobožnega ljudstva, ki je prišlo iz Marselje in drugih bližnjih in daljnih krajev.

Ne bi se bilo čuditi, ke bi se pri toliki množici pripetila kaka nesreča. Da bi temu v okom prišli, so sklenili, da vzdignejo svete ostanke pri zaperti cerkvi in v ponočnem času. In tako so storili. Ko so odmeknili kamnito ploščo, ketera je pokrivala grob, je pripuhtel iz njega neznansko prijeten duh, ki se je v veliko začudenje na daleč okrog razširil. Se bolj so se pa vsi začudili in še bolj hvalili Boga, ki je čudoviten v svojih svetnikih, ko se truplo yunkaj vzeli ter našli, da so možgani v glavi tako dobro ohranjeni, kaker da bi bili še živega človeka. Naglas so se Bogu zahvalili zapevši zahvalno pesem. Kralj Robert je bil pri tem do solz ginjen; vzel je v roke neprecenljivi zaklad in vnet od bratovske ljubezni ni miroval, dokler mu niso dovolili te čudovite ostanke svetega brata za se ohraniti ter seboj v Neapelj odpeljati. Tam je dal narediti kip iz čistega srebra olepšan se zlatom in mnogimi biseri, da je vanj položil to dragoceno svetinjo. Druge ostanke so djali tudi v sreberno posodo enako dragoceno izdelano in postavili so jih na glavni oltar k očitnemu češčenju.

Zgodovinarji tedanjega časa nam ne sporočajo, kako slovesen je bil sprevod, v katerem so ostanke svetega Ludovika iz groba prenesli, niti o drugih slovesnostih, ketere so pri tej priložnosti priredili kraljevi sorodniki, red svetega Frančiška in drugi mnogi vdeleženci, pa mislimo si sami lahko, da se je vse storilo, da se je ta slovesnost koliker moči sijajno obhajala. Pri-poveduje se pa, da se je pri tej priložnosti mnogo čudežev prigodilo, da je pet mertvih oživelo in mnogo bolnikov od raznih boleznih popolnoma ozdravelo.

Sveti ostanki Ludovikovi so bili do leta 1423 shranjeni v frančiškanski cerkvi v Marselji, kamer je vedno mnogo romarjev dohajalo, častit jih in svetemu Ludoviku v raznih potrebah se priporočat. Tisto leto pa se je vnela vojska mej Aragonskim kraljem Alfonzom in Ludovikom Anžuvskim zavoljo Neapolitanskega kraljestva, do keterega sta oba hotela pravico imeti. Po mnogih praskah in bitkah je Alfonz se svojim vojnim brodivjem napadel mesto Marseljo in ker se je to tako nepričakovano zgodilo in mesto ni bilo pripravljeno, da bi se v bran postavilo, so ga Aragonci lahko v svojo last dobili. Mej drugimi

dragocenostmi, katerih so se zmagovalci v mestu polastili, so bili tudi sveti ostanki škofa Ludovika, ketere je Aljfonz častitljivo dal prenesti na svojo glavno ladijo, da bi jih odpeljal v mesto Valencijo. Ko se je pa brodovje od mesta odpeljalo in bilo v sredi morja, nastane na enkrat huda nevihta, katero so mornarji imeli za kazen zavoljo vgrabljenih svetih ostankov. V velikem strahu so zahtevali, da naj se svetinje ali v morje potopijo, ali pa naj jih v Marseljo nazaj popeljejo. Kralj Aljfonz pa ni hotel niti enega niti drugega storiti, ampak poln zaupanja na priprošnjo svetega Ludovika je rekel: „Sveti škof nas bo srečno in brez nezgode popeljal v našo domovino, ali se bomo pa ž njim vred potopili. Tega pa nikaker ne dovolim, da bi te dragocene ostanke v morje pometali, zakaj imam jih za naj dražji vojni plen, kateri me bo vsega hudega obvaroval. In Bog je poplačal terdno vero Aragonskega kralja; kmalu se je nevihta polegla in brodovje je varno plavalo proti mestu Valenciji.

Ko so se do mesta pripeljali, so svete ostanke v slovesnem sprevodu prenesli v stolno cerkev. Vdeležili so se te slovesnosti kralj in mnogo prebivalstva vsacega stanu. Pobožnost in navdušenost pobožnega ljudstva pa ni bila samo s tem zadovoljna, ampak izvolili so si svetega Ludovika v deželnega patrona in v stolni cerkvi so postavili krasen altar, kaker so dragocene svetinje položili. Aragonski kralji so te svetinje visoko čislali in se nikaker niso hoteli od njih ločiti, kar se vidi iz sledečega dogodka. Ko sta se kralj Ferdinand Katoliški in francoski kralj Karolj VIII. pogajala, da bi se Aragoniji povernile grofije Rozilijonska in Serdinska, je Karolj zahteval, da se mu za to v menjavo dajo svetinje svetega Ludovika, pa Ferdinand bi se bil raji odpovedal posestvu onih dveh grofij, kaker izročil ta dragoceni zaklad drugemu kraljestvu.

S tem velikodušnim spoštovanjem svetinj svetega Ludovika, so Aragonski kralji osramotili marisiketerega posvetnega modrijana, marisiketerega tako imenovanega naprednjaka današnjih dni.

Ti se ne prereditokrat norčujejo, s pobožnimi katoličani, ko ostanke svetnikov in svetnic božjih tako zaupljivo časte. V svoji neumni modrosti pravijo, da je to zdravi pameti nasprotno. Mi pa bi jih vprašali, ali je tudi zdravi pameti nasprotno, če ostanke svojih starišev, sorodnikov v časti imamo, če jih spodobno pokopljemo in reči, ki nas na nje spomijajo, naj si bodo same na sebi še tako majhine vrednosti, skerbno hranimo

in se le neradi od njih ločimo? Nobeden pameten človek nam ne bo rekel, da s tem ne ravnamo prav. Kolikanj bolj pa moramo v časti imeti in hraniti ostanke in svetinje tistih zvestih prijateljev in služabnikov Božjih, ki so ne samo sè svojo dušo Bogu zvesto služili, ampak tudi sè svojimi telesi dobra in Bogu dopadljiva dela delali. Njih noge se niso naveličale hoditi po stermi in ternjevi poti Božjih zapovedi, njih roke so bile vedno odperete za miloščino in sklenjene v pobožni molitvi, njih jezik je razglaševal Božjo slavo in njihovo serce je bilo polno ljubezni do Boga in do bližnjega. Po vsi pravici se pa smemo tudi svetnikom priporočevati in od njih pričakovati pomoči v dušnih in telesnih potrebah. Z oltarja nam tedaj svetniki neprenehoma kličejo: „Prinesite sami sebe v dar, kaker mi; v Kristusu in po Kristusu dobite tolažbo, moč in krepost. Mi, katerih kosti tukaj počivajo, prosimo za vas, in po Kristusu bodo naša zaslužnja tudi vaša, ker smo mi vaši bratje v Kristusu“.

17. Poglavje.

Kako se je sveti Ludovik prikazal neki pobožni ženi Benetkah.

Leta 1388 je živela v Benetkah pobožna gospa Antonija Venier, ki se je po smerti svojega moža vdala popolnoma pobožnosti in kerščanskim delam vsmiljenja. Ta gospa je imela v noči pred praznikom velikega cerkvenega učenike Jeronima mej molitvijo sledečo prikazen. Videla je lepega mladeniča v erjavi obleki. Ta mladenič jo je peljal na neki samotni prostor mesta ter ji rekel: „Antonija, ta prostor moraš kupiti in tukaj sezidati cerkev in samostan mojega imena.“ Pobožna žena se je bala, da je bilo to samo v sanjah; da bi se pa o resnici prepričala ji mladenič dalje govori: „Antonija, kaker hitro ti bo mogoče, kupi ta prostor in sezidaj samostan mojega imena za device. Jaz sem Ludovik, Tuluški škof, ki sem iz ljubezni do Jesusa Kristusa zaničeval vse minljive reči, zdaj me pa diči nebeška krona večnega Boga, kateri hoče, da se spomin na moje ime kaker drugod, tako tudi v Benetkah častitljiv ohrani.“

Ko se je prebudila in premišljevala ponočno prikazen, so se je zopet dvojbe lotile in toliko bolj, ker je malo prej mestna gosposka razglasila prepoved zidanja novih samostanov, katerih je bilo že tako mnogo v mestu. Pa sveti Ludovik se ji v drugič

prikaže in da bi jo še bolj zagotovil, ji pokaže štirivoglato ploščo iz mramorja pepelnate brave ter ji reče: „Skerbi, da bo cerkev nad tem kamenjem sezidana.“ Gospa ga je vprašala, kje da bo našla tisti prostor, kjer naj bi poslopje stalo? Svetnik ji pa pravi, da je ta prostor tam, kjer strune delajo. Drugi dan je tedaj šla in skoraj celo mesto obhodila; naposled je prišla na tisti prostor, kjer so delali strune za gosli in takoj je spoznala, da je ravno tisti, keterega je v ponočni prikazni videla.

Pobožna gospa Antonija se je potem še posvetovala z nekim pobožnim duhovnikom in šla je nato k dožu, ki je bil njen sorodnik; ime mu je bilo Anton Vernier. Ko mu je svoje in svetnikove želje razodela, ni bil ravno nasproten, akoravno je malo časa prej gori omenjeno prepoved razglasil. Vender se je stvar nekoliko zavlekla, ker so se nekatere težave prikazale. Še v tretje se sveti Ludovik prikaže pobožni Antoniji ter jo zagotovi, da bodo v kratkem vse ovire odpravljene. In tako se je zgodilo; kmalu je dobila od mestne oblasti dovoljenje za zidanje, katero so potem brez odloga pričeli. Ko so temelj kopali, so zadeli na ono štirivoglato mramorno ploščo, ki jo je pri drugi prikazni Antonija videla v svetnikovih rokah. O kako je bila vesela pobožna vdova, ko se je pri tej najdbi za gotovo prepričala, da je bila prikazen resnica, ne prazne sanje. Kopanje temelja je bilo kmalu dogotovljeno, in ko so temeljni kamen, tisto kamnito ploščo, položili in kaker je navada slovesno blagoslovili, se je iz globočine vzdignil svetel plamen in v njem se je prikazala podoba častitljivega mladeniča, kateri je se znamenji razodeval, kako dopadljivo mu je to podjetje.

Delo je šlo potem hitro od rok in cerkev je bila kmalu zgotovljena; le še samostan je bilo treba postaviti. Ker je pa že za zidanje cerkve vse svoje imetje do malega potrošila, ji ni družega ostajalo, kaker da je bil samostan le lesen. V ta samostan je šla potem pobožna vdova in si pridružila nekatere enako misleče tovarišice, s katerimi je nadalje skupno živela po vodilu svetega Avguština.

Antonija je bila vsa vesela in zadovoljna s tem, kar je storila, pa Bog je njeno stanovitnost na nov način skušal. Razun nje in onih tovarišic, ki so ž njo skupno živеле, se ni hotela nobena druga več oglasiti, da bi se jim pridružila in pobožna vstanoviteljica se je že bala, da bo zaradi pomanjkanja novih udov mlada vstanova kmalu zamerla. V tej veliki skerbi se se

zaupljivo prošnjo oberne do svetega Ludovika; prosi ga, naj bi ji tudi v tej sili pomagal. Sveti Ludovik se ji v četrto prikaže, da jo oserči s sledečimi besedami: „Zaupaj v Boga in on ti bo pomagal; ko se boš ti preselila v boljše življenje, bodo s teh hribov (pokazal je na Čenedeško gorovje) prišle pobožne device, ketere bodo ta samostan napolnile ter po bogoljubnosti daleč na okrog slovele“. Pobožna vdova je bila s to obljubo zadovoljena ter je svoje delo popolnoma Božji previdnosti prepustila. Kaker je sveti Ludovik pri zadnjem svojem prikazanju obljubil, tako se je tudi zgodilo. Antonija je namreč kmalu potem vmerla in nekaj let po njeni sveti smerti l. 1411 je nastala vojska mej beneško ljudovlado in Ogerskim kraljem Ludovikom. Vsled te vojske so nune iz samostana v Seravaju, velikega in bogatega terga v Čenedeškem gorovju, bežale v Benetke in se vstanovile v novem samostanu svetega Ludovika, kjer ste samo še dve tovarišici pobožne Antonije prebivali. Da so ravno nune iz Seravaja prišle v posest tega novega samostana v Benetkah, je bilo tudi delo Božje previdnosti. Ko se je nanureč vojska pričela, je neka pobožna nuna v Seravaju nevarno zbolela in že blizu smerti je bila v veliki skerbi zaradi svojih sosester, ki so bile zaradi vojske v veliki nevarnosti. Prikazala pa sta se ji sveti Avguštin in sv. Ludovik ter jo potolažila. Sveti Avguštin je pokazal na svetega Ludovika ter rekel: „Potolaži se, o hči, samostan tega našega brata v Benetkah je za te in za tvoje sestre pripravljen“. Sv. Ludovik pa ji je veselega obraza v duhu pokazal majhino in ozko celico, v kateri bo v Benetkah prebivala ter ji je obljubil, da bo on pokrovitelj tega samostana. Bolna nuna je potem kmalu popolnoma ozdravela in ko je s svojimi samostanskimi sestrami prišla v novi samostan v Benetkah, je res našla v njem tisto celico, ketero je v prikazni videla. V teku časa so morali samostan razširiti in redovnice svetega Avguština so v njem pobožno Bogu služile, dokler ni bil samostan leta 1810 od vlade razpuščen. Od leta 1849 pa v njem prebivajo usmiljene sestre, ki se imenujejo Kanosijanke, ker jih je vstanovila častitljiva Magdalena Kanosa.

Sveti Ludovik je pobožni vdovi svetoval, naj sezida cerkev in samostan, kjer bodo Bogu posvečene device po kerščanski popolnosti hrepenele in le za Boga živele. Tudi nam Bog večkrat v dušo govori, da bi to ali ono dobro delo storili, da bi po kerščanski popolnosti hrepeneli in se tako zveličali. Pa le

prerado se zgodi, da nečemo slušati tega glasu in si zlasti za kerščansko popolnost le premalo prizadevamo. Marsikedo pravi, da mej svetom živi, da ima ženo in otroke, da mora za težavno gospodarstvo skrbeti in si zato mora za popolnost prizadevati. Pa zelo se moti, zakaj slednjemu kristijanu mora mari biti, da vedno popolnejši postane, ker je vsim Bog zapovedal: „Ljubi svojega Boga iz vsega svojega serca;“ in Kristus je vsim klical: „Bodite popolnoma, kaker je vaš oče v nebesih popolnoma.“ V čem pa vender obstoji ta popolnost? Povem ti v kratkem: Prizadevaj si dolžnosti stanu, v kterega te je Božja previdnost postavila, zmirom bolj izpolnjevati, po postavah božjih živeti in tako Boga čez vse ljubiti. Spoľnuj ta kratki nauk in se boš dan na dan, od stopinje do stopinje bližal popolnosti.

Molitev.

O Gospod, ki si svetega Ludovika spoznavalca in škofa navdihnil, da je pozemeljsko krono zaničeval in po nebeški hrepenel in si ga z neomadežano čistostjo in čednoľnim vsmiljenjem do vbozih obdaril, dodeli nam, da bomo njegove čednosti tukaj posnemali in bomo ž njim enkrat v nebesih kronani. Amen.

Za mesečni shod tretjega reda.

Zatajaj se v dišavah.

Mej vsemi počutki je vonj najbolj nedolžen in najmanj nasprotuje popolnosti, ker je najslabši. Živali, kaker krokar, pes in še druge imajo boljši vonj kaker človek. Bog je namreč dal po svoji neskončni modrosti in previdnosti neumnim živalim popolniši počutek vohanja, da morejo razločiti, kaj je za nje zdravo in škodljivo, ker nimajo pameti kaker človek, ki ž njo lahko razsodi, kaj je zanj dobro in kaj mu škodi. Počutek vohanja, nos, je kaker sem rekel, najbolj nedolžen, ali vender te lahko zadržava v dobrem; saj prosi mašnik, keder se svetim oljem bolnika mazili na nosnicah, da naj mu Bog odpusti, kar je grešil z vonjanjem. Z nosom bi napravil take pogrške, ako bi rabil dišeče reči, kaker dišeče vode, s kterimi bi škropil svojo obleko, dišeče milo, s kterim bi se vmival, dišave, s kterimi bi kadil svojo izbo. Zakaj „očitno je, piše učeni p. Skarameli, da vsako veselje, ki ga napraviš svojim počutkom samo iz tega namena,

da jim vstrežeš, ni dovoljeno, temuč grešno¹⁾. Ako bi bilo to prav nedolžno, ne bi svetniki priporočevali ljudem, da naj se varujejo dišav. Sveti Aljfonz Ligvori piše: „Glede vonja skerbi, da ne boš rabil nečimernih dišav, ambre, balzama, lepo dišeče vode in enakih reči, zakaj take nečimernosti se še posvetnim osebam ne spodobijo.“²⁾ Kaj so pa rekli o dišavah posvetni, modrijani, ki niso poznali naše vere? Neki modrijan je rekel svojemu učencu: „Ljubši bi mi bilo, ako bi dišali tvoji lasje po česnu“; in zopet drugi je rekel: „Ne diši prijetno, kedor vedno prijetno diši.“³⁾ Ako obleka kake osebe lepo diši, ne diši vedno lepo tudi njena duša; in sveti Hijeronim je pisal Demetriji: „Kaker kuge in strupa čistosti se ogibaj“ dišečih reči.

Take nečimerne dišave rabiti tudi Bogu ne dopade, zakaj večkrat in zelo hudo je kaznil osebe, ki so rabile lepo dišeče reči. Sveti Peter Damijanov pripoveduje, da je gospa beneškega doža toliko lepo dišečih reči rabila, da mu ne bi verjeli, ako bi vse naštel. Za to nečimernost jo je Bog hudo vdaril; poslal ji je bolezen, pa tako namreč, da je bila od nog do glave vsa v ranah, ali da bolje povem, v eni sami, veliki rani. Meso je začelo na nji gnjiti in tak smrad je šel od nje, da ni mogel nihče pri nji biti: komaj so našli deklo, da ji je nosila jesti in piti. Ko je vmerla od vseh zapuščena in v največem terpljenju, se ni jokal nihče, ker so vsi želeli, da bi že vmerla.⁴⁾ S tem je Bog očitvidno pokazal, kako zoperno mu je, ako ljudje svoje vmerljivo telo z dišavami oblivajo. „Kaj je namreč naše telo, pravi ta svetnik, in kaj bo dajalo po smerti iz sebe, že priča, ko je še živo“.

Bogoljubna tretjerednica, ako si res pobožna in želiš biti prijetna Bogu, ne posnemaj današnjih mestnih ženskih, današnje navade, ki se širi iz mest tudi na kmete, da škropijo ne samo ženske, ampak tudi že moški svojo obleko z dišavami, ki so neumne in škodljive, naj se že imenujejo kaker hočejo. Tvoja obleka naj bo kaker pravi sveti Frančišek Saleški,⁵⁾ snažna, nigdar ne smemo imeti gerde ali vmazane“; tvoja obleka naj bo čista in tvoja hiša in izba dobro zračena po zimi in poletu, dišave pa imej za nečimernost in potrato.

¹⁾ Scaramelli, direttorio ascetico, tratt. 2. art. 4. cap. 4.

²⁾ La vera sposa di Gesù parte 1, cap. 8. §. 3.

³⁾ Martial lib. 2. epigr. 12. pri Krier-u „Die Höflichkeit“.

⁴⁾ Ep. ad Blancam comitiss. cap. 11.

⁵⁾ Filoteja 3. bukve, 25. pogl.

Druga zelo draga razvada je tobak. Navada tobak kaditi ali puhati, vonjati ali šnofati je dandenes tako razširjena, da bi lahko na perste seštel moške, ki v vasi ne kačijo; kaditi se učijo tudi ženske, kadijo že tudi otroci, ki še moliti ne znajo. Koliko denarja zapravljajo ljudje s tobakom! V našem cesarstvu bodo kmalu na leto po dvesto milijonov goljdinarjev pokadili. Ali ni greh zapravljati? In kaj pravi peta božja zapoved? Ne vbi-jaj, ne sebe, ne drugih. Tobak je pa strup; in koliko mladeni-čev in tudi otrok zboli in vmerje prezgodaj zavoljo tobaka; mladina, ki kadi, se ne more dobro učiti, kaker pišejo izkušeni zdravniki; koliko hiš zažgejo s smodkami, da molčim o drugih škodah! Skerbite, ki ste očetje ali matere, da se ne bodo naučili kaditi vaši otroci, sami pa, ako ste vdani ti slabi in pa dragi navadi, premagujte se, pustite tobak in nikar ne pravite, da se ne morete več odvaditi, da bi bili rajši brez zajterka kaker pa brez tobaka. Stara navada je železna srajca, ali vender morete zapustiti še tako staro navado, z božjo pomočjo namreč in ako resnično hočete.

To velja kaker za kajenje, tako tudi za vonjanje ali šno-fanje. Če komu zavoljo bolnih oči zdravnik predpiše ta pomoček, naj mu bo, dokler mu je potreben, pa tudi nič delj, ker je to samo na sebi velika nesnaga in res gerda strast; gnjusno sre-banje, serkanje in smerkanje z nosom in trobentanje pri vseko-vanju deia pa tudi občutljivo neprijetnost drugim in je nasprotno olikanemu vedenju in torej koliker toliko tudi ljubezni do bli-žnjega. Da postane od šnofanja tudi glas nosljajoč in zoperen, bodi le po verhu omenjeno.

Se ena razvada je, ketere ne morem zamolčati; ob nedeljah in praznikah nosijo neketeri mladeniči in neketera dekleta cve-tlice na obleki; ž njimi hodijo v cerkev k sveti maši, k spovedi in svetemu obhajilu. To se ne spodobi; zakaj cerkev ni kaka navadna hiša, ali očiten kraj razveseljevanja, ampak je hiša mo-litve, kjer ne sme drugi drugega motiti ne pri sveti maši, ne pri drugih pobožnostih.

Resnično pobožna duša pa še ni s tem zadovoljna, da ne rabi dišav, ampak se tudi premaguje, da iz ljubezni do Jezusa rada prenaša neprijeten duh v cerkvi, hiši, hlevu, posebno pa pri bolnikih, po zgledu svetnikov, ki so bili v bolnišnicah pri bolnikih tako veseli kaker bi se sprehajali mej lepo dišečimi cveticami. V tem nam daje sveti opat Arzenij sicer ne posne-

manja, pač pa občudovanja vreden zgled zatajevanja. V celici je imel posodo z vodo, v kateri je močil palmove vejice, da je laglje plel iz njih koše. Vode v posodi že dolgo ni spremenil in začela je tako smerdeti, da obeden puščavnik ni mogel biti pri njemu; nekateri so ga prosili, da naj vodo spremeni, pa je ni hotel; odgovoril jim je: „Za plačilo (pokoro), da sem rabil razne dišave, ko sem živel v veselju mej svetom, treba, da zdaj kaznujem nos s tem neprijetnim duhom, da bo pred Bogom pokora za mojo preteklo mehkužnost in je ne bo kaznoval z veliko hujšim terpljenjem v drugem življenju.“¹⁾ Zatajaj se tudi ti v ti reči, posebno, ako si že rabil ali morebiti še rabiš dišave, tobak, da ti ne bo Bog poslal kake nesreče v kazen. Skerbi, da boš mogel reči s svetim apostelnom Pavlom: „Dober duh Kristusov smo pred Bogom.“²⁾

P. A. F.

Slovesna kanonizacija v Rimu.

(Dalje in konec.)

Vsi vdeležniki te dolge procesije, ketera je več ko eno uro trajala, so imeli v rokah prižgane sveče ter so prepevali ali pa molili pesem „zdrava morská zvezda“ in druge svete psaljne, kaker je za to predpisano. Ljudstvo je začudeno gledalo ta nepopisljivo lepi prizor slavnostne procesije, kakeršna se more napraviti le v katoliški cerkvi. Ko so se sv. oče pri glavnih vratih prikazali, se je seveda vse le na njih ozerlo, katoliška verna serca so od veselja in otroškega spoštovanja vtripala. Na vsih obrazih se je videlo, kako bi vdani otroci radi na glas pozdravili svojega ljubljenega očeta, in le z veliko silo so se tega zderžali, ker so spoštovali željo višjega pastirja, da bi se tisti dan opustili navadni glasni pozdravi. Da bi pa vender svojo ljubezen in vdanost do sv. očeta pokazali, so jih pozdravljali z belimi robci, katerih je na tisoče v zraku plopolalo. Sv. oče vidno ginjeni pri tem prizoru so večkrat vstali s svojega sedeža in stoje blagoslavljali vdane svoje ovčice, blagoslavljali rožne vence, križe, svetinje, ketere so verniki proti njim v zraku deržali in prosili, da jih blagoslove. Ko se je procesija po cerkvi

¹⁾ Vita Patrum §. 86.

²⁾ 2. Kor. 2, 15.

pomikala, se je na sreberne trombe igrala svetosti kraja primerna koračnica, in ko so sv. očeta do trona prinesli in so se po kratki molitvi nanj vsedli, so se pričeli obredi slovesne kanonizacije.

Naj prvo so se papežu posamesno približali kardinalji, ter so jim v znamenje pokorščine in popolne vdanosti poljubili roko; enako so prišli nadškofje in škofje ter jim poljubili koleno, opati pa in penitencijarji so jim poljubili nogo. To je precej dolgo trajalo, in ko so se vsi zverstili, je stopil pred sv. očeta kardinalj Alojzij Masella in jim predstavil konzistorijalnega odvetnika, kateri je pokleknil in takole prosil: „Sv. oče! Prevzvišeni gospod kardinalj Alojzij Masella, ki je tukaj pričujoč serčno (latinsko „instanter“) prosi Vašo Svetost, da bi v imenik svetnikov našega gospoda Jezusa Kristusa sprejeti in vsim vernikom za svetnike razglasiti blagovolili častitljiva blažena Antona Marijo Zakarijo in Petra Fouriera“. Na to prošnjo je v imenu sv. očeta tajnik odgovoril, da so pač sv. očetu znane čednosti teh dveh blaženih in čudeži, ketere je Bog na njihovo priprošnjo storil, vendar pa, preden se kaj tako važnega odloči, opominjajo vse pričujoče, naj prosijo božje pomoči in božjega razsvitljenja po priprošnji prečiste device Marije, sv. aposteljnov Petra in Pavla in vseh družih nebeških svetnikov.

Papež so nato pokleknili na klečalnik in odpele so se litanije vseh svetnikov. Po litanijah je odvetnik ravno tisto prošnjo kleče pred papežem ponovil, ter je k besedi „serčno“ pristavil „serčneje“ (latinsko: „instantius“). Tajnik mu je odgovoril, da zaradi velike važnosti tolike določbe sveti oče žele, da vsi pričujoči pokličejo sv. Duha na pomoč. Papež zopet pokleknejo in kardinalj-dijakon zapoje: „Orate“ t. j. molite, in odpeli so psaljem „Misereere“ in ko je bil psaljem končan, kardinalj-dijakon zapoje: „Levate“! t. j. vzdignite se. Na to so papež zapeli prve besede pesmi „Veni Creator Spiritus“ t. j. pridi stvarnik sv. Duh, katero pesem so potem pevci, duhovni in mnogi izmej ljudstva na dalje peli. Po petju so papež odmolili dotično molitev k sv. Duhu. Še enkrat je pokleknil potem odvetnik pred sv. očeta in v tretje ponovil zgorej omenjeno prošnjo, ter pristavil besedo „najserčneje“ (latinsko „instantissime“.) Na to tretjo prošnjo je odgovoril tajnik, da je papež prepričan o božji volji, da blažena služabnika božja svetnikom prišteje in da hoče to tudi storiti. Vsi škofje, nadškofje in kardinalji so vstali, papež pa na tronu sede ko nezmotljiv

učenik svete rimske katoliške cerkve so govorili sledeče besede; „V čast presvete in nerazdeljive Trojice, v povišanje katoliške vere in pomnoženje kerščanstva, v moči gospoda našega Jezusa Kristusa, svetih aposteljnov Petra in Pavla in naši moči; ko smo vse to natanko preiskali, in za božjo pomoč večkrat prosili in slišali mnenje častitljivih naših bratov, kardinaljev svete rimske cerkve, patrijarhov, nadškofov in škofov v mestu pričujočih, blaženega Antona Marijo Zakarijo in Petra Fouriera, spoznavalca, za svetnika razglašamo, v imenik svetnikov zapisujemo, in zapovedujemo, da se naj njih spomin vsako leto na dan njih rojstva v vesoljni cerkvi obhaja, namreč svetega Antona Marije 5. julija in svetega Petra 9. decembra in se naj častita ko sveta spoznavalca neškofa. V imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Amen“.

Po tem slovesnem izreku namestnika Kristusovega in nezmotljivega poglavarja sv. rimske katoliške cerkve je konzistorijalni odvetnik z dvema redovnima postulatorjema pokleknil pred papeža ter se jim zahvalil z besedami: „Sveti oče! Prevzvišeni gospod kardinalj Alojzij Masella tukaj pričujoč, sprejme izrek Vaše svetosti, se zahvaljuje in še ponižno prosi, da bi Vaša Svetost blagovolila posebno apostoljsko pismo o tej kanonizaciji izdati.“ Papež so na to odgovorili: „Decernimus“ t. j. določujemo in odvetnik je poprosil pričujoče protonotarje, naj o tej kanonizaciji sestavijo posebno pismo. Starosta protonotarjev je odgovoril: „Conficiemus“ t. j. sestavili bodemo, in obrnivši se k papeževemu spremstvu reče: „Vobis testibus“ t. j. vi ste priče.

Sv. Oče so potem zapeli zahvalno pesem „Te Deum“, katero so nadaljevali pevci, verstivši se z duhovnimi in ljudstvom, da je gromovito odmevalo po vsej cerkvi. Ko sta potem dva kardinaljadijakona zapela: „Prosita za nas, sv. Anton in sv. Peter, aleluja“, so papež molili molitev novih posvečenih in naposled vsem pričujočim podelili sv. apostoljski blagoslov. Ko se je to v cerkvi zgodilo, so zapeli zvonovi sv. Petra in vseh mnogoštevilnih rimskih cerkva ter so večnemu mestu in celemu katoliškemu svetu oznanjevali veselo vest, da sta dva zvesta služabnika božja pridružena številu svetnikov, ki z Bogom v nebesih kraljujejo.

Navada je pri taki slovesni kanonizaciji, da sv. oče sami pojejo pontifikaljno sveto mašo, in tudi zdaj se je obče govorilo da se bo tako zgodilo. Sv. oče so tudi na vsaki način to storiti hoteli, pa kardinalji in zlasti njih osebni zdravnik so jim glede na njih visoko starost in telesno slabost tako dolgo prigovarjali

in jih prosili, da so od svojega sklepa odstopili. Namestu papeža je s posebnim dovoljenjem pel sveto mašo na papeževem oltarju v konfesiji kardinalj Orelja.

Pri darovanju so svetemu očetu ponesli darove, kateri so pri kanonizaciji običajni in so za vsacega svetnika sledeči: dve veliki, trideset laških funtov težki voščeni sveči in tri manjše po 12 funtov, na katerih se zlatom in srebrom okrašenih je bila podoba svetnika in papežev gerb: dva velika hleba kruha, eden se zlatimi, drugi se srebernimi okrasili; dva sodčka, eden z vinom zlato okovan, drugi z vodo, sreberno okovan; tri lične ptičnice, v eni ste bile dve gerlici, v drugi dva golobčka, v tretji pa več manjših ptičkov. Ti darovi spominjajo na običaj prvega kersčanstva, ko so verniki svoje darove donašali pri darovanju sv. maše za vzderžanje cerkve, cerkvenih obredov in cerkvenih služabnikov. Imajo pa tudi še poseben vzvišen pomen. Tako pomenja vosek človeško natoro v Kristusu, sinu deviške Marije, svečni stenj pa njegovo božjo natoro; kruh, znamenje in nadomestitev vsih jedi, naznanja, da so se svetniki se vsemi čednostmi okrepcavali da so v nebesa prišli; vino pomeni posvečujočo milost božjo, katero so svetniki v vsej obilnosti od Boga dobivali; voda pa, katera se pri daritvi sv. maše vinu prideva, pomenja britkosti tega sveta, ketere so tudi svetniki okusili pa so z nevesto v visoki pesmi mogli reči: veliko voda ne more vgasiti v nas ljubezni; gerlice in golobčki spominjajo na čistost, miroljubnost in miloserčnost, s katerimi čednostmi so se svetniki odlikovali; drugi ptički pa, ki se svojim petjem Bogu čast prepevajo in se mu za hrano zahvaljujejo, pomenijo, da so se tudi svetniki v sercu vedno Boga spominjali in se mu za vse sprejete dobrote zahvaljevali. Te darove so mej posebnimi obredi kardinalji in postulatorji dotičnih redov pred sv. očeta nesli in oni so se jih z roko doteknili v znamenje, da jih sprejeti blagovolijo.

K koncu sv. maše so papež še enkrat podelili vsim pričujočim apostoljski blagoslov in vsedli se zopet na nosilni tron, na katerem so jih pri stranskih vratih ponesli v njih stanovanje. Tudi zdaj jih je ljudstvo navdušeno pozdravljalo z belimi robci, pa navdušenost in ljubezen do svetega starčka Leona XIII je bila preživa, prevelika, da bi bila mogla tiha ostati — kaker na povelje je na enkrat po vsej cerkvi iz tisoč persi zagermelo: „Evviva! živijo naš papež Leon!“ Nepopisljiv, nepozabljiv je ta trenutek za vsacega, ki ga je doživel; marsiketeremu, ne samo

vernemu katoličanu, ampak tudi drugovercu, katerih je bilo mnogo pričujočih, je solza radosti zaigrala v očesu in kanila po obrazu, in če ne prej, se je gotovo takrat iz tisoč vernih serc povzdigovala molitev do nebes, da nam Bog na priprošnjo dveh novih svetnikov še kaj let ohrani ljubljenege svetega očeta Leona XIII. Preden ta spis končam, naj še nekaj posebnega omenim, kar je pri tej slavnosti nas vse iznenadilo, namreč krasno petje zlasti mej darovanjem. Bilo je vseh skupaj 300 pevcev, ki so prepevali vmetno cerkveno glasbo papeževega kapeljnika Mustafa. Pa ti pevci niso bili vsi na enem prostoru ampak razdeljeni tako, da je bilo 130 pevcev v cerkvi pred velikim oltarjem, 170 dečkov pa je bilo v visočini veličastno mogočne kupole, od koder so ti nedolžni čisti glasovi kakor iz nebes prihajali in se vmetno združevali s prvim korom. Mej povzdigovanjem pa so iz kupole milo donele sreberne trombe ter nas nekako spominjale onega veselja, katerega človeško oko ni videlo, uho ni slišalo in serce še ni občutilo, pa je tudi nam pripravljeno, ako bodemo po zgledu teh dveh najnovejših svetnikov zvesto po svojem stanu živeli in se za nebesa trudili. K temu naj nam pomagata sv. Anton in sv. Peter!

Sveti rožni venec - najmočnejši meč.

Največim častivcem sv. rožnega venca se morajo prištevati brez dvojbe sedanji slavno vladajoči papež Leon XIII. To so pokazali v prekrasnih okrožnicah, katerih eno so zopet letos poslali v vesoljni kerščanski svet. V teh spodbujajo sv. oče svoje duhovne otroke, naj nikoli ne nehajo častiti nebeško kraljico s to prekrasno molitvijo. Poveljali so tudi praznik v čast sv. rožnega venca ter dali v lavretanskih litanijah Mariji naslov: kraljica sv. rožnega venca. Kaj čuda torej, da tako goreč častivec Marijin iz serca želi, da bi tudi njegovi duhovni sinovi tako goreče častili Mater Božjo z molitvijo sv. rožnega venca.

Ne dvojim, da je palo zernje papeževega spodbujanja pri Slovencih na rodovitna tla, saj so oni že od negdaj Mater Božjo posebno vneto častili. A kljub temu se dobijo ljudje, ki se te molitve iz znanih vzrokov nekako sramujejo; in ne manjka se tudi takih, ki se rožnemu vencu celo posmehujejo. — Ne bom pi-

sal tu obrambe te prekoristne molitve ; saj gdo bi mogel izverstnejše in duhovitejše zagovarjati ta način češčenje Marijinega, kaker so to storili sv. oče v svojih okrožnicah ? Toda, ker pregovor pravi, besede mičejo, zgledi pa vlečejo, hočem ti, predragi bravec, povedati nekaj lepih iz zanesljivih virov posnetih zgledov, kateri jasno kažejo, kako nespametni so tisti, ki se rožnega venca sramujejo in pa kako lažnjive pa nesramne so terditve brezbožnih ljudi, ki pravijo, da je rožni venec k večjemu za stare ženice, za učenega in pametnega človeka pa da ta molitev ni.

O tridesetletni vojski si, dragi bravec, skoro gotovo vže kaj slišal. — Bil je to boj mej katoličani in luteranci, boj, v katerem je tekla človeška kri v potokih, ko so bila mesta in vasi razrušene in so se ljudje, kar jih je vteklo britkemu meču, potikali po gozdih kaker divje zveri. Da niso bili katoličani od luterancev premagani, pripisovati je največ slavnemu poveljniku generalju Tilliju, ki je zmagal sovražnika v več ko sto bitvah. — On je bil mož majhine, rekel bi, neznatne postave, ali je imel ob svoji strani meč, keterega bi ne bil mogel vihteti marsigdo. A poleg tega meča je imel še jednega, na keterega se je še mnogo bolj zanašal. Ta meč je bil njegov rožni venec. Tri reči, ketere je nosil s seboj vse življenje, so bile : meč, križ in rožni venec. In res. V zadnji bitvi, v kateri je bil smertno ranjen, so našli pri njem te tri njemu najljubše stvari. O Tilliju se pripoveduje, da dveh oprakov ni opustil noben dan, namreč sv. maše in sv. rožnega venca. — Nekedaj ga obišče francoski maršalj pl. Gramont. Ta se je nenavadno začudil, ko vidi na čelu armade namesto moža velikanske postave le suhega možička. Tillij zapazi maršaljevo zadrego, zato ga vpraša : „Cudna se vam zdi moja oprava, kaj ne da ? Seveda po francoskem kroju ni. Najberž vam tudi moj konj ne dopade. A, vedite, da sem bil ž njim vže sedemkrat v ognju, ne da bi se mi bil splašil. Kaker vidim, vas bode v oči tudi moj mali samokres. K sreči mi pa do zdaj še ni bilo treba seči po njem ; a tem večkrat po na njem visečem rožnem vencu.“ —

Toliko o Tilliju. Poglejmo zdaj v avstrijsko zgodovino. Mari mi Avstrijanci nemamo slavnih in ob enem pobožnih vojskovodov ? Imamo jih ; in še lepo število. Ali omeniti hočem le najslavnejše in največe častivce rožnega venca

Princ Evgenij Savojski, slavni premagavec kervoločnih Turkov, je eden največih junakov avstrijskih. Turki so trepetali, ko so čuli le izgovoriti svoje ime. Pa kaj ga je delalo tako nepre-

magljivega? Pripoveduje se, da je nosil poleg svoje sablje vedno svoj rožni venec; in ko so ga videli vojaki zvečer korakati s kapuco na glavi in moljkom v roki skozi tabor, vedeli so, da jih čaka drugi dan vroč in hud boj. Pri taki priliki so si šepetali drug drugemu v ušesa: „Jutri bomo imeli zopet vroč dan; naš kapucinček moli sveti rožni venec“. Tako je tudi bilo; princ Evgenij je namreč pred vsako bitko molil rožni venec, da bi bil v boju srečen. Ko je naš princ na Ogorskem prvič nastopil in je bila njegova pobožnost vže obče znana, posmehovali so se mu vojaki, češ, ta kapucinec bo Turkom skrivil malo las. Kako krivo so o njem sodili, pa se je kmalu pokazalo; princ Evgenij je postal groza in trepet vsem Turkom, tako, da so vojaki morali priznati, da ni bil rožni venec nikoli zastoj.

Ravno tako je znano o slavnem Lavdonu, o katerem poje slovenska narodna pesem, da je premagal vse sovražnike, da je nosil v turški vojski z mečem v roki tudi rožni venec ter klical Marijo na pomoč.

Pa kaj bi iskali zgledov v davno preteklih časih, saj jih imamo celo v našem razsvetljenem stoletju obilo.

Gotovo ni nobenega odraslega mej vami, ki bi o slavnem Radeckem ne bil slišal še ničesar. Saj je še zdaj mnogo možakov, ki so pod njegovim modrim poveljništvom strahovali in vžugali sovražnike. Kako se sveti oko in serce poskakuje staremu vojščaku, ko pripoveduje o vojaškem očetu Radeckem!

Pripoveduje se pa o njem mnogo ginljivih dogodbic, ketere jasno kažejo, kako močno je čislal ta junak sv. rožni venec. Mož, kateremu se je svetilo na hrabrih persih čez trideset zlatih križcev in svetinj, ta slavni mož, pravim, se ni sramoval rožnega venca, keterega je molil dan na dan.

V svoji očetovski ljubezni je dovolil Radecki v Milanu sprehajati se po njegovem vertu.

Nekega dne sedi v senci košatega drevesa. Kar pride nekaj vojakov proti njemu. Toda ponižnemu in dobremu vojskovodu ni bilo ljubo, da bi se vojaki ozirali ne njegovo navzočnost in mu skazovali vojaško čast. Vstane torej in gre na drugi kraj; pa kmalu se zopet verne na prejšnje mesto. Tu zapazi, kako se vojaki norčujejo z rožnim vencem, ki so ga bili našli. „Hoj, čemu se tako smejete?“ praša Radecki nenadoma. „Kako bi se ne smejali, ker smo našli na tej klopi tale rožni venec. Gotovo mora biti pravi strahopetec, ki ga je rabil“

To je bilo osivelemu junaku preveč. Stvar se je tikala nje-ga; zatorej pravi odločno: „Lastnika tega rožnega venca bi torej radi poznali?! Sem ž njim! Jaz sem ga tukaj pozabil“. Te moške besede so vojake tako iznenadile in poparile, da si niso upali čerhniti več besedice.

Nekega jutra je bilo vse vojaštvo že na nogah — pripravljeno na odhod. Le Radeckega še ni bilo na mestu. Iskali so ga in iskali, a zastonj. Slednjič ga vender najdejo na nekem vozičku spečega, a poleg njega — rožni venec. (Konec prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje tretjega reda skupščine trojiške: Anton Kranjec, Katarina Lah (vsmiljena sestra v Ljubljani), Cecilija Ploj, Elizabeta Mlakar, Katarina Kocmut, ti iz trojiške župnije, Cecilija Pajnhart od Sv. Ane, Terezija Vogrinec od Sv. Andraža, Janez Najglič, Marija Krambergar od Sv. Benedikta, Martin Celec, Ana Vraz od Sv. Roperta, Ana Brumen od Sv. Urbana, Barbara Hamber, omož. Fekonja od Sv. Petra pri Radgoni, Katarina Svetonja od Sv. Jurija na Ščavnici, Neža Brlič od Sv. Jurija v Slov. goricah, Terezija Lorenčič od Male Nedelje, Marija Golnar od Sv. Antona († v Mariboru), Marija Domanjko omož. Nedog od Sv. Križa, Ana Ploj od Sv. Lenarta; idrijske: Marija Pleška, Amalija Kopše, Marija Tavzes.

Nadalje se priporočajo v molitev: neki dušni pastir za zdravje in ako je božja volja, da bi prišli nazaj v faro; neka fara za gorečnost dušnih pastirjev; neka tretjerednica v dušni britkosti, da bi mogla premagovati skušnjave, za srečno izvolitev stanu in stanovitnost v dobrem; M. P. Zdol pri Kozjem vse mladeniče družbe sv. križevnega pota, vse ude gospodarskega bralnega društva, svoje ljube stariše, svoja dva brata in sebe, da bi dobro opravil božično izpoved in vredno pristopil k mizi Gospodovi; J. C., brat Frančišek. sebe, svojega očeta in mater, posebno pa svojo sestro, da bi ozdravela, in gospoda kaplana v V., da bi jim Bog dal zdravje, da bi še mnogo let tako lepo vodili tretji red, kakor so pričeli; M. D. iz C. sebe in svoje stariše, da bi v dobrem stanovitni ostali; neka tretjerednica deklice svoje ranjke sestre in še neke druge osebe, da bi k pra-

vemu spoznanju prišle; neke tretjerednice za dar svete stanovitnosti; M. A. P. v C. za pomoč v dušnih in telesnih zadevah; F. M., da bi se neka reč srečnu iztekla; tri družine v C., da bi se spravile in sprijaznile; neka tretjerednica iz Vinice, da bi mogla Bogu dopadljivo živeti, priporoča tudi svojega zgubljenega brata v Ameriki; J. S., tretjerednica Mariborske skupščine za milost i v dosego neke posebne želje; neka deklica iz Doberne za neko posebno milost v razne dobre namene; neka tretjerednica z Notranjskega priporoča svoje stariše za zdravje in dolgo življenje in sebe za pravo ljubezen do Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu.

Zahvala za vslišano molitev.

M. R. za povernjenje zgubljene pameti svojega brata; Fr. Z. za vslišanje zastran neke službe; A. Fr. za vslišanje; neka tretjerednica za vslišanje v neki potrebi; M. D. za ozdravljenje od dolge, nevarne bolezni (dar za kolegij Bog poverni!); A. P. za ozdravljenje nevarne bolezni; neka tretjerednica iz Vinice za ozdravljenje silno bolne noge; U. Zalar, tretjerednica (doma pri Veliki Nedelji), da je bila vslišana v dveh jako nevarnih okoliščinah, ko je šlo za dobro ime, in da je zopet ozdravela po jako nevarni bolezni, priporočivši se sv. Jožefu, kateremu na čast je obljubila in že tudi opravila božjo pot k njegovemu svetišču v Maribor; neka tretjerednica z Notranjskega za zdravje; J. P. vernim dušam v vicah za najdenje zgubljene žepne ure.

Odgovori na vprašanja.

V I d r i j o. — Skupno podeljena vesoljna odveza je veljavna tudi za tiste tretjerednike, ki še le potem opravijo sv. izpoved, da so le pričujoči, ko se daje odveza in imajo namen prejeti jo.

N a V r a n s k o. — Odpustki v 1. zvezku naznanjeni veljajo natanko po besedah, ki tam stoje; ne pridenite nič, ne odvzemite nič, in vse bo lahko prav razumeti.

Za katoliško cerkev na Cetinju

smo prejeli nadalje 12 gl. 20 kr. nabranih po č. p. Jožefu v Ljubljani.

„Primer vis. o. Stanislava, vzet za dokaz omenjene rabe dovršnega sedanjika v ruskem jeziku, je ta-le: „... mahnét Ilejko ručkoj pravouju, poskoljzet u Ilejki nožka levaja, pal Ilja na syru zemlju“. Uže tu poleg dveh „dovršnih sedanjikov“ stoji pravi prefekt, kateri jo i objasnjuja.

Razširimo ta primer iz izvornika, iz biline „Ilja Maromec“ (štih 605 in dalje): Bilisj, dralisj denj do večera, s večera bjutsja do polnoči, s polnoči bjutsja do bela sveta: mahnét Ilejko ručkoj pravouju, poskoljzet u Ilejki nožka levaja, pal Ilja na syru zemlju. Sel nahvaljščina na beli grudi, v ynim al činžališče bulatnoje, hočet isprotj grudi belyja, hočet razkritj oči jasnyja.“

Tu vidite, da se menjajo: perfekti „dovršni sedanjiki“ in *nedovršni* sedanjiki -- vsi oni so „gnomski aoristi“, ne pa „dovršni sedanjiki“ sami.“

Euge, euge, professor bone, viderunt oculi nostri! Quid sit aoristus gnomicus, viderunt te nescire! V vseh gori naštihanih „štihih“ ni niti enega gnomskega aorista!

„Kak pos ben poklic ima torej „dovršni sedanjik“?“

Ali še zdaj ne veste? Pazite torej in zapomnite si, ni težko! Doveršni sedanjik ima ta posebni poklic, da pomeni doveršenje dejanja, nič družega. Sedanjik je po obliki, po pomenu je doveršnik. V katerem času si imamo misliti dovešenje, to vemo iz zveze in okoliščin, v katerih se rabi; te ga „objasnjujejo“. Prav tako pomeni nedoveršni sedanjik le nedoveršenje t. j. veršenje dejanja in tudi ta se rabi v primernih zvezah in okoliščinah tudi o veršenju v preteklem ali celo v prihodnjem času: „Jutri grem v Ljubljano“. „V enem tjedna žanjemo“. „Kmalu se vidiva“.

„No porečete mi: ne, ti nam dokaži, da je „dovršni sedanjik“ ne sedanjik, a pravi bodočnik!

Izvolite, dokažem!

Iz „Knjazj Mihajlo Szopin Šajskij“ (štih 10): U togd-to knjazja Vorotinskago kak budet i počestnoj stol, tuto bylo mnogo knjazěj i bojar i znanyh gostěj: budet pir vo poly pirě knjaženeckoj stol v polu stolě, kak pjanenski tut rashvastalisj: silnyj hvastajet siloju, bogatyj hvastajet bog-testvom“

Ali je budet „dovršni sedanjik“. To je menda vendar pravi bodočnik, ka-li?

Gospod profesor, to ni nikakešen „pravi bodočnik“, to je po obliki pravi sedanjik, po pomenu pa doveršnik, torej skupaj „doveršni sedanjik“, — káli ali ne káli!

Iz „Vasij Buslajev“ (štih 243): budyt oni v Jerdanč r kč, brosal i jakori krepkije.

V „Volh Vseslavjevič“ (štih 40): A i budet Volh vo dvenadcatj let, stal sebě Volh družinu pribirat. V tej „bilini“ sploh rabljeno je „b.det“ vselej, kadar se govori o vzrastu Volha: a budet Volhu počasa . . . a i budet Volh semj (7) gođov . . . posadila jęgo už (mati) peróm pisatj.

Takih primerov, kjer je budet budut rabljeno namesto „byl, byli“, najdete kelikor hočete: izdanje ruskih „bilin“ stoji mnogo manj, nego Miklošičeva sintaksa.

Prav, prav, če je le res! Ali Miklošičeve sintakse ruske „biline“ morebiti venderle ne bi mogle kar popolnoma nadomestiti; zlasti, ko je treba pisati v našem „novoslovenskem“ „doveršnem sedanjiku“, ne o ruskih bilinah. Sicer pa „izdanje ruskih bilin“ ni eno, edino. Tistih izdanj je več; naj imenujem tu le Kalajdovičevo, Kirejevskega, Ribnikovega in Hiljferdingovo, in biline v teh raznih izdanjih niso iste, da bi človeku, ki jih hoče koliker se da poznati, zadosti bilo eno samo izdanje, katero si

godi. Kedor bi pa hotel vsa imeti, ne vem ali ga ne bi stala še nekoliko več od Miklošičeve sintakse, dasi je to zares zadosti draga knjiga. Kettero izdanje je vis. g. statskij sovetnik rabil, jaz ne vem, to bi bil imel on sam povedati. Sicer se pa nekoliko pač moti, ako misli, da so bile ruske bilipe meni dozdam kar čisto neznana reč in da brez njega ne bi bil mogel razširiti Miklošičevega primera „iz izvirnika“. Galahovega „Ruskaja hristomatija“ (izdanje 18) prebiva vže precej let v našem „škafu“; „razširjeni primer“ stoji z nemnogimi razlikami na str. 49. v 1. kolumni. — Ali vis. g. statskij sovetnik govori le o eni bilini „Ilija Muromec“, tu so pa tri, in drugod jih je še mnogo več. — „Knjaz Mihajlo Skopin Šajski“ stoji na str. 67 in naslednji. Besede se ne vjemajo natanko z navedenimi vis. g. statskega sovetnika. — „Vasilij Buslajevič“ se začinja na str. 58 in gre do str. 62; v vsej tej dolgi bilini pa ni najti besed „Budut oni v Jerdaně rekě“. V izdanju Tihonravovega in Millerja (Moskva 1894) je pet ali šest bilin o Vasiliju Buslajeviču, pa tudi v nobeni ni navedenega „štifa“. V eni (najdaljši) stoji pač: „I pošli v Jerdan-ŕeku kupatisja“ (str. 229, v. 343). Kar navaja vis. g. statskij sovetnik iz Volha Vseslayjeviča se vjema precej dobro z izdanjem v „hristomatiji“. — To v dokaz, da ne preziram „ruskih bilin“ in bi bil iz njih lahko nabral mnogo zgledov, ke bi se mi bilo potrebno zdelo. V rokah imam nadalje razen že omenjenih dveh knjig tudi Varcovega „Sbornik russkih duhovnih stihov“ (duhovnih bilin), kjer bi bil tudi lahko našel primerov, da bi jih bili siti čislani bravci. Pa meni ni šlo za ruščino, meni je šlo le za našo slovenščino in zato se mi je zdelo iz drugih slavenskih jezikov zadosti po en zgled ali dva iz Miklošičeve knjige. Dela, ki ga je Miklošič naredil, ni treba nam delati iz novega. —

„Tako prihajamo do neoprovŕznega fakta, da v ruskem jeziku onih sivih časov, ko so po ruskej zemlji hodili „bogatyri“ kakor Ilija Muromec, Vasilij Buslajev in drugi, za menjavala sta sedanjik i bodočnik perfekt, ali, da govorimo termini vis. o. Stanislava: perfekt se je izražal jednako često in v enakih slučajih nedovŕšnim i dovŕšnim sedanjikom. No ker je gori pokazano „budet, budut“ pač pravi *bodočnik* smemo pač zaključati, da uprav tako so pravi bodočniki „mahnet, poskolzjit, obernetsja (jasnym senolom) i. t. d.“

Ako so lesnike grozdje — da sežemo še enkrat v botaniko — smete pač zaključati, da so tudi tepke grozdje; ali najprej morate prvo dokazati, sicer se zastonj trudite, ne verujemo vam ni tega ni onega.

(Dalje prih.)

Na znanje.

Vsem dragim bravecem želimo iz serca vesele božične praznike in srečno novo leto. „Cvetja“ pričujoči (XVI.) tečaj se bo nadaljeval v prihodnjem letu, ako Bog da. Večinoma so ga naši stari naročniki vže plačali in jim torej za zdaj ni treba več pošiljati naročnine; ketteri ga pa še niso, želimo, da bi to storili ob tej priliki. Novim naročnikom moremo postreči še se vsemi zvezki. Tudi stariši tečajji so še dobiti neketeri. Ako bi jih kedo želel kaj več, bi se mu cena lahko znatno znižala.

Opravništvo „Cvetja“ v Gorici.